

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

26 juni 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opmerkingen van het Rekenhof met betrekking tot verschillende sensibiliseringscampagnes in de periode 1991-1993
Met redenen omklede motie

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Donderdag 26 juni 1997

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.27 uur.*

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opmerkingen van het Rekenhof met betrekking tot verschillende sensibiliseringscampagnes in de periode 1991-1993

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Geysels tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opmerkingen van het Rekenhof met betrekking tot verschillende sensibiliseringscampagnes in de periode 1991-1993.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik beschik over vijftien minuten om de minister een aantal vragen te stellen over milieucampagnes. Ik heb de lijst niet vervolledigd tot nu. Vooral in het begin van de jaren negentig werden miljoenen besteed aan allerhande milieucampagnes en later ook aan campagnes in verband met verkeer en ruimtelijke ordening. Er kunnen politieke vragen worden gesteld over het effect van een aantal van deze campagnes.

Vandaag wil ik het hebben over de toewijzing van een aantal campagnes. Ik heb slechts enkele dossiers weerhouden voor deze interpellatie. Bij deze campagnes werd intens samengewerkt met een firma die onlangs in de pers meedeelde te zullen stoppen met de samenwerking met de CVP, dit omdat, en ik citeer : de identificatie met deze partij een commerciële handicap is geworden. Einde citaat.

Ik wil het met de minister hebben over het ontstaan van deze handicap. Ik baseer me op een brief van het Rekenhof van 23 juni 1993, waarin een algemene kritiek werd geformuleerd op de wer-

king van het Minafonds. Het Minafonds wordt vooral gespijzigd door milieuheffingen, wat niet onbelangrijk is voor de rest van het verhaal. Er was kritiek op de werking van het Minafonds in het algemeen en op de uitgaven voor de sensibiliseringscampagnes en de naleving van de wet op overheidsopdrachten in het bijzonder.

Ik citeer letterlijk uit de brief van het Rekenhof : met de sensibiliseringscampagnes werd al te vaak een beroep gedaan op de procedure van de beperkte, in plaats van de algemene offerteaanvraag. Dit leidde er onder meer toe dat een overgroot deel van de opdrachten aan eenzelfde contractant, met name de NV Slangen en Partners, werd toegewezen. Het Rekenhof dringt dienvolgens aan op een correctere naleving van de wet inzake overheidsopdrachten. Einde citaat.

Ik heb me op deze brief gebaseerd om het Rekenhof te vragen opmerkingen te formuleren over al die campagnes. Het is een vrij dik dossier, waaruit ik vijf gevallen gelicht heb. Ik zou er ook meer kunnen nemen, maar beperk me tot deze vijf, omdat ze relevant zijn voor de vragen die ik op het einde van mijn interpellatie zal stellen.

De eerste campagne was de campagne Veilige Wegen in Vlaanderen. De inschrijving werd geopend op 23 november 1993. Twee firma's, McCann-Erickson en Slangen en Partners, deden mee. Het bod van de eerste firma bedraagt 31,5 miljoen frank, het bod van Slangen en Partners is 2 miljoen frank duurder. De dienst Wegenbeheer van de Vlaamse administratie beschouwt McCann-Erickson dan ook als de meest gunstige. Na een interventie van het kabinet wordt een nieuwe jury geïnstalleerd en Slangen krijgt de opdracht.

Het tweede geval betreft de campagne Vlaanderen in Beweging. Het betreft hier de uitgave van een tijdschrift eind 1992. Na een beperkte offerteaanvraag blijven twee firma's over, namelijk Slangen

Geysels

en Partners en Geo-Graphics. De laatste firma blijkt de goedkoopste te zijn. Op 20 november stelt het kabinet echter voor Slangen te nemen. Wat dan ook gebeurt.

Over deze twee dossiers schrijft het Rekenhof aan de minister op 1 augustus 1994 een brief met volgende commentaar. Ik citeer : het Rekenhof constateert dat de beide overheidsopdrachten werden gegund aan de NV Slangen en Partners die daarvoor niet de laagste regelmatige offertes had ingediend. Deze offertes werden aanvankelijk door uw administratie evenmin als de meest voordelige beoordeeld, maar deze evaluatie blijkt na tussenkomst van uw kabinet aan de hand van de in de bestekken opgelegde gunningscriteria en de daaronder opgenomen subjectieve beoordelingselementen te zijn omgebogen in het voordeel van die NV. Einde citaat.

Het derde voorbeeld is de campagne rond de milieuconvenants. Het gaat over de periode vlak voor de verkiezingen van 1991. Hier gaat het om een beperkte aanbesteding waarbij zes firma's worden aangeschreven. De NV Slangen blijkt de goedkoopste te zijn voor een bedrag van 13,8 miljoen fr.

Op 20 november 1991 schrijft echter de Inspectie van Financiën in een brief aan de minister dat de gehanteerde geldigheidstermijn voor de inschrijvingen noch wettig noch opportuun is. Bovendien merkt zij op dat er voor deze campagne in geen kredieten zijn voorzien op de post 2.11 van het Minafonds. De Inspectie van Financiën besluit dan ook een ongunstig advies te geven en zij stelt voor, ik citeer : een offerteaanvraag uit te schrijven na een grondige voorbereiding. Einde citaat.

Op 20 januari 1992 werd de campagne toch toegewezen en vier dagen later meldde de N.V. Slangen dat de noodzakelijke waarborg reeds was gestort voor de officiële aanbesteding en na, ik citeer de heer Slangen, een telefonisch onderhoud. Einde citaat.

Mijn vierde voorbeeld behelst het Minablad. Dat is een periodiek, zoals er in die periode vele zijn verschenen. Het ging om een beperkte aanbesteding, die werd uitgeschreven op 8 november 1991 en werd toegewezen aan de N.V. Slangen en Partners. Op 24 november 1991 scheef de Inspectie van Financiën dat de aanbesteding onaangepast en niet wettig was. Ze verstreekte een ongunstig advies, maar toch ging de opdracht door. Dit is maar een

greep uit alle dossiers en uit de dossiers waarbij deze firma betrokken is.

Toch wil ik u het voorbeeld van een vijfde campagne niet onthouden. Het was een heel merkwaardige campagne die tot de scholen was gericht, om het milieubewustzijn van de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar aan te wakkeren. Op 16 oktober 1991 vroeg OVAM aan Slangen om dit project uit te werken. Later werd het echter geschrapt. Er is zelfs nooit sprake geweest van een toewijzing.

Toch was deze firma ondertussen van start gegaan met de campagne waardoor ze met vele Jommeke-strips en 10.000 cassettes, ingezongen door Ingeborg en met als titel : Ik kan er iets aan doen, blijft zitten. Ik heb hier een kopie bij van deze, toch wel mooie, campagne. De firma was eraan begonnen, het project werd afgehandeld en noch op dat moment, noch later was er sprake van toewijzing.

In 1992 gaf Noël Slangen hierop als commentaar, ik citeer : dat is mijn eigen risico. Einde citaat. Maar in een recent interview met het weekblad Humo formuleerde hij het weer enigszins anders. Op de vraag van de journalist waarom hij toch met een campagne was gestart vooraleer ze werd toegewezen, antwoordde hij, ik citeer : oh, maar zulke dingen zijn in het verleden wel meer gebeurd. U moet weten: nadat zo'n campagne principieel wordt toegewezen, moet die beslissing nog door een administratieve mallempolen. Dit is voor ons een les geweest : sindsdien beginnen wij niet meer voor een dossier officieel is afgerond. Einde citaat. Er bestaat dus een duidelijk verschil tussen de commentaar van de zaakvoerder in 1992 en dit jaar. Hij heeft het over een courante praktijk, en vooral over een principiële toewijzing. Ik veronderstel dat hij hiermee een officiële toewijzing bedoelt, maar ik vraag me af wat hij precies bedoelt en wie gelijk heeft. Op deze vragen verwacht ik antwoord van de minister.

Mijnheer de voorzitter, uit deze dossiers trek ik een voorlopig besluit. Toen uit een aantal algemene offertes bleek dat Slangen niet de goedkoopste partner was, kreeg hij wel de opdracht toegewezen na interventies van het kabinet. Toen met een beperkte aanbesteding werd gewerkt en Slangen wel als de goedkoopste uit de bus kwam, kwam er een vernietigend advies van de Inspectie van Financiën en ging de opdracht toch door.

In één geval begon de betrokken firma met het uitwerken van een project, vooraleer er een toewijzing was gebeurd.

Geysels

Ik vraag aan de minister, die ook met deze firma heeft gewerkt in het kader van zijn kiescampagne, om te reageren op de opmerkingen van het Rekenhof, van de Inspectie van Financiën, en om te antwoorden wie gelijk heeft in verband met de eigenaardige verklaringen van de zaakvoerder. Wat is er precies gebeurd? Waarom is hij begonnen aan een opdracht zonder over een officiële toewijzing te beschikken? Wat was de gang van zaken? Is dit via telefonisch onderhoud verlopen, via mondelinge contacten of per fax? Het is belangrijk hierop een antwoord te krijgen, aangezien de meeste campagnes werden gefinancierd – en het gaat hierbij over veel geld – door het Minafonds en dus via milieuheffingen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik wil mij eerst verontschuldigen voor mijn late aankomst. Ik heb de reden daartoe aan de voorzitter bekendgemaakt en hoop dat u begrip kunt opbrengen. Aan de leden die dat wensen, zal ik zonder meer ook meedelen waarom ik later ben.

Het verwondert mij dat het sensibiliseren zelf zo weinig positieve aandacht krijgt in de interpellatie van de heer Geysels. Sensibiliseren is in het milieubeleid namelijk een essentieel onderdeel, dat bepalend is voor het al dan niet bereiken van een aantal doelstellingen.

Sensibiliseren betekent ook dat met de bevolking wordt gecommuniceerd. Dit is een bijzonder professionele aangelegenheid, en communicatie was geen specialiteit van de overheid. Dit is nu aan het veranderen, maar bij aanvang beschikten we in Vlaanderen over onvoldoende expertise.

Ik geef enkele concrete voorbeelden, die ik als representatief voor deze interpellatie beschouw. Mijnheer Geysels, enkele daarvan hebt ook u vermeld, maar dat kon ik onmogelijk weten.

Het is juist dat omtrent de toewijzingen schriftelijk met het Rekenhof werd gecommuniceerd. Telkens het Rekenhof mij om uitleg vroeg, heb ik hen alles, de argumentatie inbegrepen, overgemaakt. Het is ook juist, dat elke offerte werd toegewezen op basis van de juiste documenten. Indien de toewijzing onmogelijk werd gemaakt door een advies van de Inspectie van Financiën, dan ging daarmee argumentatie gepaard bij de bevoegde minister om tot een begrotingsakkoord te komen. De procedure

werd telkens correct gevolgd, en de wetgeving inzake de overheidsopdrachten is sluitend en neutraal.

Het Rekenhof heeft mij op 1 augustus 1994, in een brief vragen gesteld over de campagne Veilige Wegen in Vlaanderen en over het tijdschrift Vlaanderen in Beweging – en dus niet over de campagne inzake de milieuconvenants.

Beide dossiers behoren eigenlijk tot de bevoegdheid van de minister van Openbare Werken. Hij heeft dit departement overgenomen, maar ik neem aan dat hij met mij overleg zou hebben gepleegd mocht u hem deze vragen hebben gesteld. Daarom meen ik dat ik kort en technisch uitleg kan geven over de dossiers, waarvoor ik vroeger verantwoordelijk was. Het dossier met betrekking tot de milieuconvenants behoort daartoe.

Bij dit dossier werd de procedure van beperkte aanbesteding toegepast. Er werden zes kandidaten aangeschreven door Aminal en er liepen drie offertes binnen. Vermits het om een aanbesteding ging, gold enkel de prijs als vergunningscriterium. Het bureau Slangen en Partners uit Hasselt was het goedkoopst, want hun tarief bedroeg 11,6 miljoen frank, exclusief BTW. De opmerkingen die de Inspectie van Financiën had geformuleerd, werden door Aminal weerlegd. De problemen hadden vooral betrekking op de vorm, zoals het niet vragen van advies aan de Inspectie van Financiën, het niet gebruiken van de meest geschikte procedure, de termijnen en het niet beschikken over de nodige kredieten. Vlaams minister van Begroting Geens, heeft op 31 december 1991 zijn akkoord verleend.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de minister, over welk dossier en welk bedrag hebt u het?

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb het over het dossier van de milieuconvenants en over 11,6 miljoen frank.

Na de goedkeuring door de minister van Begroting, moest het dossier niet aan de Vlaamse regering worden overgemaakt, omdat het bedrag de limiet niet overschreden had. De uitvoering van de campagne gebeurde door mijn opvolger, de heer De Batselier.

Voor het tijdschrift Vlaanderen in Beweging, werd met een procedure van beperkte offerteaanvraag gewerkt. Twaalf bureaus werden aangeschreven en vier hebben geantwoord. De administratie hield bij de beoordeling enkel rekening met de prijs. Mijn adviseurs hielden rekening met de verhouding

Kelchtermans

prijs-kwaliteit. Dit lijkt mij veel logischer, vermits het niet over een aanbesteding, maar over een offerte ging. Omdat er geen eensgezindheid bestond, heb ik het dossier opnieuw voorgelegd aan de toenmalige secretaris-generaal. Hij adviseerde mij schriftelijk om de opdracht toe te wijzen aan de firma Slangen en Partners, voor het bedrag van 1.103.000 frank, exclusief BTW. Ik heb dit advies gevolgd. Het Rekenhof vroeg me op 1 augustus 1994 in een brief om uitleg over een technische onregelmatigheid bij de verrekening van het aantal verzonden exemplaren.

Die informatie is ook opgevraagd bij het bureau dat de opdracht uitvoerde. Het bleek om een correcte opmerking van het Rekenhof te gaan. Het betrokken bureau heeft me daarop meegedeeld dat dit onmiddellijk werd gecorrigeerd. Het Rekenhof kan dat bevestigen.

Ten derde, de campagne Veilige wegen in Vlaanderen hebt u ook vermeld. Daarover kan ik zeggen dat, telkens er een campagne werd gevoerd, het effect daarvan in de praktijk meetbaar was. Dat toont nogmaals aan dat een sensibiliseringscampagne effecten oplevert. Zo'n campagnes moeten geregeld worden herhaald. Als men immers zo'n campagne stopzet, dan deemstert het effect weg. In de campagne Veilige wegen in Vlaanderen kwamen meerdere thema's aan de orde : de wegentelefoon, het wagengebruik, de netheid, de wegenwerken, enzovoort. Het ging dus om een breed opgezette campagne.

Precies op vraag van de Inspectie van Financiën werd niet gekozen voor vele kleine campagnes, maar wel voor een geïntegreerde, ruime campagne. Daarom werd de procedure van een algemene offerteaanvraag toegepast. Deze werd ook afgedrukt in het publicatieblad van de Europese Gemeenschap. Er bleek opnieuw een enorm enthousiaste respons : twee kandidaten schreven in. Die offerteaanvraag was nochtans gepubliceerd in het tijdschrift van de Europese Gemeenschap voor aannemingscontracten. Een evaluatie, opgevoerd door de administratie der diensten voor Wegenbeheer, kwam niet overeen met wat mijn adviseurs hadden opgesteld. U moet weten dat de administratie voor Wegenbeheer in het algemeen door ingenieurs wordt bemand. Ze beoordelen vooral de technische aspecten van de problematiek.

Een campagne is natuurlijk iets anders dan het aanleggen van een fietspad. In dat geval kan ik

aannemen dat de goedkoopste kandidaat gewoon de goedkoopste is. Bij een campagne komen evenwel ook een aantal kwalitatieve criteria kijken. Dat was ook in dit geval zo voorzien. Er was een evaluatie mogelijk. Ik heb toen aan secretaris-generaal de opdracht gegeven om een multidisciplinaire jury samen te stellen, die uitsluitend uit ambtenaren bestaat. Niemand van het kabinet had daarin zitting. Deze jury duidde het bureau Slangen en Partners aan als de beste kandidaat. De opdracht werd conform dat advies toegewezen aan dat bureau. Voor de andere dossiers geldt een gelijkaardige uitleg.

Wat is de kern van de zaak ? Het Rekenhof raakt eveneens de kern van de zaak. Het gaat over de toewijzing van opdrachten, en het gebruik daarbij van objectieve gunningscriteria. Daarin schuilt het hele probleem bij het beoordelen van sensibiliseringscampagnes. Ik wil u daarover enkele bedenkingen formuleren. Die bedenkingen heb ik overigens ook aan het Rekenhof overgemaakt. Welke procedure moet men volgen ? Ik wil erop wijzen dat in die periode er inzake overheidscommunicatie niet veel expertise voorhanden was in Vlaanderen. Dat begint nu gelukkig ietwat te veranderen. Diverse andere bureaus tonen nu ook belangstelling voor dergelijke offerteaanvragen. Toen was dat niet het geval. Ik heb u overigens meegedeeld hoeveel kandidaten zich voor dergelijke offerteaanvragen meldden.

In het begin werd daarom ook gekozen voor beperkte offerteaanvragen of beperkte aanbestedingen. De administraties schreven dan zes tot twaalf bureaus aan, waarvan geweten was dat ze iets van overheidscommunicatie kenden. Uiteindelijk werd dan het beste bureau aangeduid. In overleg met de Inspectie van Financiën is geleidelijk aan een consensus gegroeid om de thema's te bundelen. Vandaar dat de keuze werd gemaakt voor bredere campagnes, waarbij een vorm van horizontale verbinding met milieuthema's wordt gemaakt. Dat is overigens ook wat het beleid zelf nastreeft. Dat is de reden waarom de bundeling in de campagne Veilige wegen in Vlaanderen is gebeurd. Voor die campagne is dus een algemene offerteaanvraag opgesteld. Maar ik wil nogmaals benadrukken dat slechts twee kandidaten zich hebben gemeld.

Welke gunningscriteria moeten worden gehanteerd ? Bij het beoordelen van een sensibiliseringscampagne worden criteria gehanteerd die onvermijdelijk deels objectief – dat is de prijs – deels subjectief zijn. Hetzelfde geldt als men een fiets wil kopen. De ene fiets is de andere niet. Tussen fietsen

Kelchtermans

bestaan er grote verschillen. De prijs/kwaliteitsverhouding is een belangrijk element bij de beoordeling. Een aantal elementen zijn objectief waarneembaar; andere daarentegen zijn subjectief. Dat kan men niet uitsluiten. Vragen als deze zijn niet eenvoudig te beantwoorden : wanneer slaat een campagne aan ? Wat is verrassend uit de hoek komen ? Ik heb bijvoorbeeld mijn mening over de campagnes die ik nu langs de wegen zie. Maar het is goed mogelijk dat niet iedereen mijn mening daarover deelt.

Als ik die olifanten mekaar zie aanporren, en ik moet daaruit dan afleiden dat het om een vrachtwagen gaat; en ik zie dan ook nog een muis voor die olifantenpoten lopen, dan vraag ik me af wat dat allemaal is. Misschien ben ik wel de enige die zo reageert. Het is best mogelijk dat de heer Geysels vooral sympathie voor de muis zal op brengen.

De heer Jos Geysels : Ik stel enkel vragen aan de olifant. (*Gelach*)

Minister Theo Kelchtermans : Ik wil enkel aantonen dat bij de beoordeling van een campagne – de voorgestelde logos en de aangewende symboliek – zowel objectieve als subjectieve criteria worden gehanteerd. De vraag is dan hoe men zoiets beoordeelt. Inzake de campagne Veilige wegen in Vlaanderen werden in overleg met de Inspectie van Financiën de volgende criteria weerhouden, volgens een eerder schools systeem : inhoudelijke benadering en strategie – 25 punten -, de prijs – 25 punten -, creativiteit – 20 punten -, uitvoeringstermijn en mogelijkheden – 10 punten -, ervaring van het bureau met overheidscommunicatie – 10 punten -, referenties van de inschrijver met betrekking tot multimediacampagnes – 10 punten – op een totaal van 100 punten. Vooral het onderdeel creativiteit moest noodzakelijkerwijze subjectief worden beoordeeld. Hoe creatief en origineel is een voorstel ? Daarover kan men discussiëren. U schudt neen, mijnheer Geysels, maar ik zeg u dat dit wel zo is.

De heer Jos Geysels : Maar ik vraag u niet om mij dat allemaal uit te leggen. Wat u hier allemaal vertelt zit ook in mijn dossier. Ik heb toch nooit beweerd dat er geen subjectieve guningscriteria zijn ?

Minister Theo Kelchtermans : Er zijn meer dan objectieve criteria. Ik wil hier benadrukken dat ik, om zo objectief mogelijk tewerk te gaan, en om betwistingen op te lossen, de voorstellen aan exter-

nen heb voorgelegd. Ik hield me daarbuiten en liet het aan externe beoordelaars over. En hun eindoordeel heb ik gevolgd.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de minister, ik stel gewoon een aantal vragen op basis van opmerkingen.

Minister Theo Kelchtermans : Wel, ik geef u daarop de antwoorden.

De heer Jos Geysels : Alles wat u aanhaalt, zoals de documenten van de dienst Wegenbeheer en van de jury, en de teksten terzake van uw perschef, heb ik in mijn bezit. Ik moet dat dus allemaal niet weten. Ik wil wel een antwoord op opmerkingen van het Rekenhof en van de Inspectie van Financiën.

Minister Theo Kelchtermans : Die antwoorden hebt u.

De heer Jos Geysels : Met betrekking tot deze campagne hebt u nog geen enkel antwoord versprekt. Ik zal daar straks in mijn repliek op terugkomen. Waarover gaat het ? De Inspectie van Financiën schrijft dat u na een algemene offerteaanvraag niet zomaar wijzigingen kunt aanbrengen, want dan behandelt u de afgewezen kandidaten oneerlijk. Die wijzigingen zijn gebeurd met de campagne Veilige wegen in Vlaanderen. Daarop wil ik een antwoord horen.

Minister Theo Kelchtermans : Zelfs dat onderdeel is besproken. Ik heb het technische dossier niet bij me. Ik herinner me evenwel zeer goed dat daarover langdurig is gedelibereerd. Die problematiek is ook aan externen voorgelegd; men heeft bevestigd dat dit kon. Bij een andere gelegenheid wil ik graag op de details van deze zaak ingaan.

Ik wil mijn betoog hier afronden. Ik deel de bezorgdheid van het Rekenhof dat beoordelingscriteria zo objectief mogelijk moeten zijn. Ten tweede deel ik de zorg dat een eventuele toewijzing van een opdracht aan de niet-laagste, regelmatige inschrijver moet worden gemotiveerd. Dat is overigens altijd gebeurd. De wetgeving op de overheidsopdrachten voorziet daarin. Toch is het evenzeer duidelijk dat een sensibiliseringscampagne niet hetzelfde inhoudt als een eenvoudig wegenwerk, een waterzuiveringsstation, een fietspad, een stuk autosnelweg, enzovoort. Ik blijf dat herhalen. In dat laatste geval kan men met objectieve criteria werken. De aanduiding van een jury, bestaande uit experts, kan de objectiviteit en de beoordeling alleen maar gunstig beïnvloeden. Telkens het nodig

Kelchtermans

was, heb ik dat gedaan. Maar ook dan blijven er nog discussies bestaan.

Sensibiliseringscampagnes zijn erg belangrijk. Zoveel als mogelijk moeten ze op een structurele wijze worden georganiseerd. In de loop van de vorige en huidige zittingsperiode hebben we geprobeerd om dat vanuit de administratie te organiseren. Waar daarin nog niet voorzien was, gebeurt dat nu wel. Er wordt nu meer en meer aandacht besteed aan de communicatie van de administratie met de bevolking. Daarvoor is intern nauwelijks een organisatie aanwezig. We hebben de procedure als volgt georganiseerd : de administratie krijgt de opdracht of neemt het initiatief om een informatie- of sensibiliseringscampagne uit te werken. Ze stelt de procedure voor, maakt het bestek op, beoordeelt de offertes en doet mij een voorstel.

Zo is het ook gebeurd voor de milieucoördinator. Die campagne is uitgevoerd door Vision and Factory. Dezelfde werkwijze werd gevolgd voor MINA-2 en de opdracht werd toegewezen aan Slangen en Partners. Voor de kusttram-actie werd de opdracht toegewezen aan Key Communications.

Daarnaast werd er op 30 mei 1997 een stuurgroep communicatiebeleid leefmilieu Vlaanderen opgericht met vertegenwoordigers van Aminoal, VLM, VMM, OVAM, de eigen adviseurs die met dossiers zijn belast, de informatieambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap en de departementale communicatieverantwoordelijke van LIN.

Het is de opzet om de communicatie meer te stroomlijnen. Vooral op dat vlak is er een serieuze achterstand bij te benen in onze administratie, die daar nu niet voor is georganiseerd. Deze communicatie moet beter worden gestructureerd en ook horizontaal worden gecoördineerd. De burger moet zien en voelen dat de overheid met hem communiceert. De overheid gebruikt hiervoor de ter beschikking gestelde middelen, en dat moet onder correcte voorwaarden gebeuren.

Dat is mijn antwoord op de interpellatie. Over het dossier ter bevordering van het milieubewustzijn van de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar, heb ik geen informatie. Het is trouwens ook niet toegewezen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik kan de minister moeilijk volgen. Ik stel concrete

vragen op basis van documenten van het Rekenhof, en ik krijg geen antwoord. Ik citeer letterlijk bezwaren die werden geformuleerd in de verslagen van de Inspectie van Financiën, en ik krijg geen antwoord.

Ik confronteer de minister met de uitspraak van de betrokken firma over het feit dat men daar de gewoonte had om al aan een opdracht te beginnen vooraleer deze officieel werd toegewezen, en ik krijg hier amper een antwoord op. Mijnheer de minister, de heer Slangen zegt dat het de gewoonte was – en hij heeft het over meerdere dossiers terwijl ik maar over één dossier een vraag heb gesteld – om gewoon te beginnen met de opdrachten. Hij zegt ook dat dit gebeurde na een signaal van het kabinet. U bent daarvoor verantwoordelijk. Ofwel liegt de heer Slangen, ofwel vertelt u ons niet alles.

De heer Slangen zegt dat hij in twee dossiers een bericht heeft gekregen. Mijn interpellatie is enkel gebaseerd op feiten. Inzake één campagne spreekt hij letterlijk over een telefonisch onderhoud. Ook voor de sensibiliseringscampagne voor de scholen die niet is doorgedaan, zegt hij een signaal te hebben gekregen. Ik heb op deze opmerkingen nog geen antwoord gekregen. Ik vind dit een incident, of ik zal er in ieder geval één van maken. Ik heb dat recht.

Minister Theo Kelchtermans : Ik baseer mij op de dossiers.

De heer Jos Geysels : U hebt vertelt hoe de dossiers verlopen zijn, maar u moet antwoorden op de vragen van het Rekenhof en op de vragen van dit parlement over de Inspectie van Financiën die het heeft over niet-wettig en niet-opportuun. Ik kan deze opmerkingen voorlezen. Het kan toch niet dat een firma begint aan een opdracht na een telefonisch contact, zonder dat die opdracht is toegewezen ? Als de heer Slangen zegt dat hij dat telefoontje heeft gekregen van het kabinet, dan moet u zeggen dat hij liegt, of anders moet u zwijgen.

In de andere dossiers gaat het over beperkte offertes, en ik wil u de namen van de firma's voorlezen. De heer Vrijsen schrijft in antwoord op de opmerkingen van het Rekenhof dat de expertise inderdaad klein is. Men begint in 1990 met een beperkt aantal firma's. Ik wil die allemaal overlopen. Van een aantal kan men de expertise in twijfel trekken. Regelmatig duikt ook de firma Euroset op, die dan toevallig de tweede laagste bieder is en later in onderaanneming werkt voor de heer Slangen. Hier zal ik niet eens verder op ingaan.

Geysels

Diezelfde firma's waarover in de verslagen staat dat ze niet goed zijn, worden later via een beperkte offerte weer aangeschreven. Dan wordt de concurrentie wel zeer klein en dan begrijp ik natuurlijk een aantal opmerkingen. Daar moet u op antwoorden.

In 1995 schrijft het Rekenhof u in een tweede brief met betrekking tot de campagnes Veilige Wegen en het tijdschrift Vlaanderen in beweging, dat het antwoord van de heer Vrijsen totaal onbevredigend is. Bovendien wijst het Rekenhof erop dat er nog voor bijna 200.000 frank teveel werd gefactureerd en betaald. Daarover is ook nog altijd geen uitsluit-

Minister Theo Kelchtermans : Daar heb ik toch op geantwoord.

De heer Jos Geysels : Daar hebt u niet op geantwoord. U hebt geantwoord op de eerste brief. Ik heb hier de tweede brief. Daar moet u op antwoorden.

Minister Theo Kelchtermans : Er moet geen verwarring worden gesticht. Ik weet dat u dat heel graag doet.

De heer Jos Geysels : Kunt u bewijzen dat ik hier iets verzin of verwarring sticht ? Ik citeer letterlijk uit verslagen.

Minister Theo Kelchtermans : Die correctie na de verrekening is gebeurd. Het Rekenhof is daarvan op de hoogte. Als u zegt dat dat niet juist, toon het dan aan. Ik zeg dat het wel zo is.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de minister, ik wil iets zeggen over de campagnes Veilige wegen in Vlaanderen en het tijdschrift Vlaanderen in beweging. Iedereen moet weten dat men voor periodieken – in tegenstelling tot de gewoonte – geen offerte deed voor vier nummers per jaar, maar telkens voor één apart. Daar kunnen we het ook nog eens over hebben.

Het Rekenhof schrijft op 22 februari 1995 dat het antwoord van uw perschef op de eerste opmerkingen niet terzake is. Verder schrijft het Rekenhof dat tot op heden in totaal reeds 191.000 frank onverschuldigd werd gefactureerd en voor een belangrijk gedeelte werd betaald. Twee jaar later antwoordt u dat dit ondertussen geregeld is. Dat is uw antwoord.

Minister Theo Kelchtermans : Dat werd niet twee jaar later geregeld. Die opmerking werd aan de betrokkenen overgemaakt en we hebben de mededeling gekregen dat het gecorrigeerd was.

De heer Jos Geysels : Dus het Rekenhof vergist zich als het dit op 22 februari 1995 aan u schrijft ?

Minister Theo Kelchtermans : De mededeling dat de correctie is aangebracht, kwam er direct en de technische fout werd erkend.

De heer Jos Geysels : Dit werd mogelijk na 22 februari in orde gebracht, maar niet ervoor. Ik zal het navragen, tenzij u hier zegt dat het Rekenhof liegt.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Geysels, hou op met dat soort insinuaties.

De heer Jos Geysels : Dit zijn geen insinuaties. Ik heb hier een brief van het Rekenhof waaruit ik letterlijk citeer. Alles wordt hier zomaar onder de mat geschoven. We krijgen de verslagen van de Inspectie van Financiën. Ik lees voor wat de inspectie onder meer over de campagne van de milieuconvenants heeft gezegd. De aanbesteding is niet de meest geschikte procedure. Offerteaanvraag is in casu meer aangewezen. De geldigheidstermijn van de inschrijvingen is niet wettig en niet opportuun. De concurrentie wordt ingeperkt, wat sterk prijsverhogend werkt. Het budgettair aspect : noodzakelijke kredieten zijn niet beschikbaar. Besluit : ongunstig advies. Voorstel : maak een offerteaanvraag na grondige voorbereiding en na opmaak van een bestek, waarin de gunningscriteria duidelijk zijn vastgesteld. Einde citaat. Men besluit ermee niet te begrijpen waarom het project zo hoogdringend is, aangezien het loopt over vijf jaar.

Daar had ik een antwoord op verwacht. Als ze zeggen dat een en ander niet wettig is, hebben ze dan ongelijk ? Ja of neen ? Als ze zeggen dat een en ander niet opportuun is, hebben ze dan ongelijk ? Ja of neen ? Dat heb ik gevraagd, maar op die vragen heb ik geen antwoord gekregen.

Minister Theo Kelchtermans : De toenmalige minister van Begroting, de heer Geens, heeft het dossier door zijn diensten laten bekijken. Hij heeft het begrotingsakkoord gegeven.

U bent begonnen met de vaststelling dat een en ander best via aanbestedingen zou gebeuren. Nu gaan we naar een aanbesteding. Typisch voor de discussies die men vaak met de Inspectie van Financiën voert, is dat men opportuniteit en proce-

Kelchtermans

dures met elkaar verwacht. De minister heeft evenzeer het recht een andere opvatting te hebben over opportuniteit.

De procedures moeten correct gevolgd worden, en dat wordt door de minister van Begroting gecontroleerd. De heer Geens heeft het begrotingsakkoord gegeven. Het is niet de eerste keer dat een begrotingsminister afwijkt van het advies van de Inspectie van Financiën, dat gebeurt gemiddeld één keer per Vlaamse regering. Dat kan, als men goede argumenten heeft om dat te weerleggen.

De heer Jos Geysels : Welke zijn de argumenten om dit te weerleggen ?

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb het advies van het begrotingsakkoord van de heer Geens niet bij de hand. Ik kan u dat laten bezorgen. Dat is geen enkel probleem.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, na dit onwaarschijnlijk ontgoochelend, vaag, algemeen, niets terzake doend antwoord op twee derden van het dossier, en na de weigering van de minister om een uitspraak te doen over het dossier van de sensibilisering van de scholen, zal ik een motie neerleggen. Ik zal ze ook aan de andere fracties overmaken.

Op deze manier hypothekeert men immers de werking van het parlement. Men zet het recht van de interpellant om, zonder al te grote sensatie, concrete vragen te stellen op de helling. Men zet mensen voor schut door te weigeren te antwoorden. Men ridiculiseert de Inspectie van Financiën. In bepaalde gevallen zegt men zelfs : het Rekenhof, je m'en fous. Ik vind dit erg. In de plenaire vergadering zullen we daar op gepaste wijze wel eens een incident rond creëren.

Minister Theo Kelchtermans : Dit is de platste demagogie die in deze conclusie aan bod komt.

De heer Jos Geysels : Platste demagogie ? Mijnheer de minister, ik heb mijn interpellatie gebaseerd op officiële documenten. Ik vraag een officieel antwoord maar ik krijg het niet. Wie is hier dan de demagoog ?

De voorzitter : Collega's, ik zou willen vragen om terzake te blijven.

De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, men weet dat ik alleszins geen demagoog ben. Ik ga me dus niet mengen in de discussie tussen de heer Geysels en de minister. Als iemand me wil tegenspreken, dan kunnen we daarover praten, maar ik denk niet dat we daarvoor nog de tijd hebben.

Bepaalde procedures die in het verleden – en misschien ook nog vandaag – zijn gevolgd om dergelijke opdrachten toe te wijzen, balanceerden soms tussen objectieve criteria en subjectieve appreciatie. Men kan dat een bevoegd minister niet verwijten; het is inherent aan de inhoud van dit soort campagnes. In het verleden heeft men vaak genoeg op zijn minst de indruk gewekt dat er politieke tussenkomsten zijn geweest ten voordele van de een of de ander. De procedure zelf leidde daar automatisch toe.

Uit het antwoord van de minister – niet over deze concrete dossiers, want daar wens ik me voorlopig niet in te mengen – leid ik af dat er een procedure in de administratie bestaat, waarbij men die subjectieve appreciatie heeft toevertrouwd aan mensen die terzake bevoegd of bekwaam zouden moeten zijn. Ik had graag van de minister vernomen welke procedure vandaag in dergelijke zaken wordt gevolgd.

Wie staat in voor de subjectieve appreciatie over de kwaliteit van sensibiliseringscampagnes ? Tot wie moeten we ons als parlementsleden richten, als het gaat over het uitoefenen van ons controlerecht ? Ook daar moet men duidelijkheid bieden over de gebruikte criteria. Men moet weten of er al dan niet persoonlijke bindingen en voorkeuren aan bod komen, die op zich weinig te maken hebben met de kwaliteit van de concrete opdracht.

Het is eenvoudiger, zoals de heer Geysels nu terecht doet, om hiervoor een minister aan te spreken, dan achteraf de administratie aan te spreken. Die procedures moeten wel worden geobjectiveerd via de administratie, maar als parlement moeten we dan ook op de hoogte zijn van hoe dit concreet gebeurt. Wie is hiervoor verantwoordelijk ? Wie moeten we achteraf eventueel aanspreken ?

De voorzitter : Mijnheer de minister, als u het mij toestaat zou ik hier graag nog twee vragen aan toevoegen.

Ten eerste is er gekozen voor de procedure van beperkte aanbesteding. Wie heeft de short list gemaakt ? Wie heeft beslist welke bureaus zouden worden aangeschreven : u of de administratie ?

Voorzitter

Ten tweede, is er na de gunning ooit door een van de andere bureaus een procedure aangespannen bij de Raad van State tegen de gunning ?

Minister Theo Kelchtermans : Wat de procedures betreft, hebben we zelf het initiatief genomen de stuurgroep horizontaal te organiseren. Mijn voorstel is dat de verantwoordelijkheid daarvoor bij de informatieambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap zou liggen. Ik denk dat dat logisch is. Voor het overige zijn daar alle milieupararegionales in vertegenwoordigd, en ook de administratie. De informatieambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap is daarbij aanwezig.

Mijnheer de voorzitter, de gegevens die u vraagt zijn vanzelfsprekend beschikbaar. Ik zal ze u overmaken. Ik kan er niet vanuit het geheugen op antwoorden. Ik ga de procedures laten opzoeken en ook wie de short list opstelde. Ik zal u die gegevens stante pede bezorgen.

De voorzitter : Essentieel is wel op welke basis dat gebeurde.

Bij de begrotingsbesprekingen hebben we de gewoonte het Rekenhof uit te nodigen. Ik stel voor dat we op dit alles terugkomen bij de begrotingsbe-

spreking. Geen enkele partij is erbij gebaat misverstanden te laten groeien.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Geysels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 12.15 uur.*

RECHTZETTING**Handelingen C80-C-RUI11 – Vergadering van 5 juni 1997**

Op bladzijde 7, eerste kolom, derde alinea "afzwakking" vervangen door "aftakking".
